

MONITORING AKTIVNÍHO PODNIKÁNÍ V OBCÍCH ČESKÉ REPUBLIKY

MONITORING OF ACTIVE BUSINESS IN THE MUNICIPALITIES OF THE CZECH REPUBLIC

Ing. Eva Hamplová, Ph.D.

Ing. Jaroslav Kovárník, Ph.D.

Cíl

- regionální zhodnocení koncentrace aktivní podnikatelské aktivity v letech 2010 - 2017
- posoudit existenci vztahu mezi nezaměstnaností v jednotlivých okresech a počtem aktivních podnikatelů na 1 000 obyvatel 2017/2016, 2013, 2010
- posoudit existenci vztahu mezi velikostí okresu a obce v ČR a počtem aktivních podnikatelů na 1 000 obyvatel 2017/2016, 2013, 2010

Úvod

Od roku 2004 klesá ve 23 z 27 členských států EU podíl lidí, kteří upřednostňují samostatnou výdělečnou činnost před zaměstnaneckým poměrem.

Zatímco před čtyřmi lety preferovalo samostatnou výdělečnou činnost 45 % Evropanů, nyní tento podíl klesl na 37 %. Naproti tomu v USA a Číně je toto procento mnohem vyšší: 51 %, resp. 56 %.

Země, kde preference samostatně výdělečné činnosti v období 2004–2012 vzrostly, jsou **Česká republika** (z 30 % na 34 %), Lotyšsko (ze 42 % na 49 %), Litva (z 52 % na 58 %) a Slovensko (z 30 na 33 %).

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU,
RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A
SOCÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Brusel 9. 1. 2013

Úvod (II)

Přehled o počtu aktivních podnikatelských jednotek je **zásadním ukazatelem zdraví** a úrovně podnikatelského prostředí v národohospodářském měřítku

Analýza koncentrace může významnou měrou **přispět k objasnění trendu rozvoje podnikání** v České republice v posledních 7 letech

Analýza koncentrace podnikatelské aktivity může **odhalit dalším výzkumem příčiny zjištěných disparit**

Registrovaní podnikatelé vs. podnikatelské subjekty se zjištěnou aktivitou

Podnik vykazující ekonomickou aktivitu je charakteristický tím, že v roce sledování byla identifikována jeho aktivita prostřednictvím **Finanční správy, Správy sociálního zabezpečení event. jiných administrativních zdrojů**

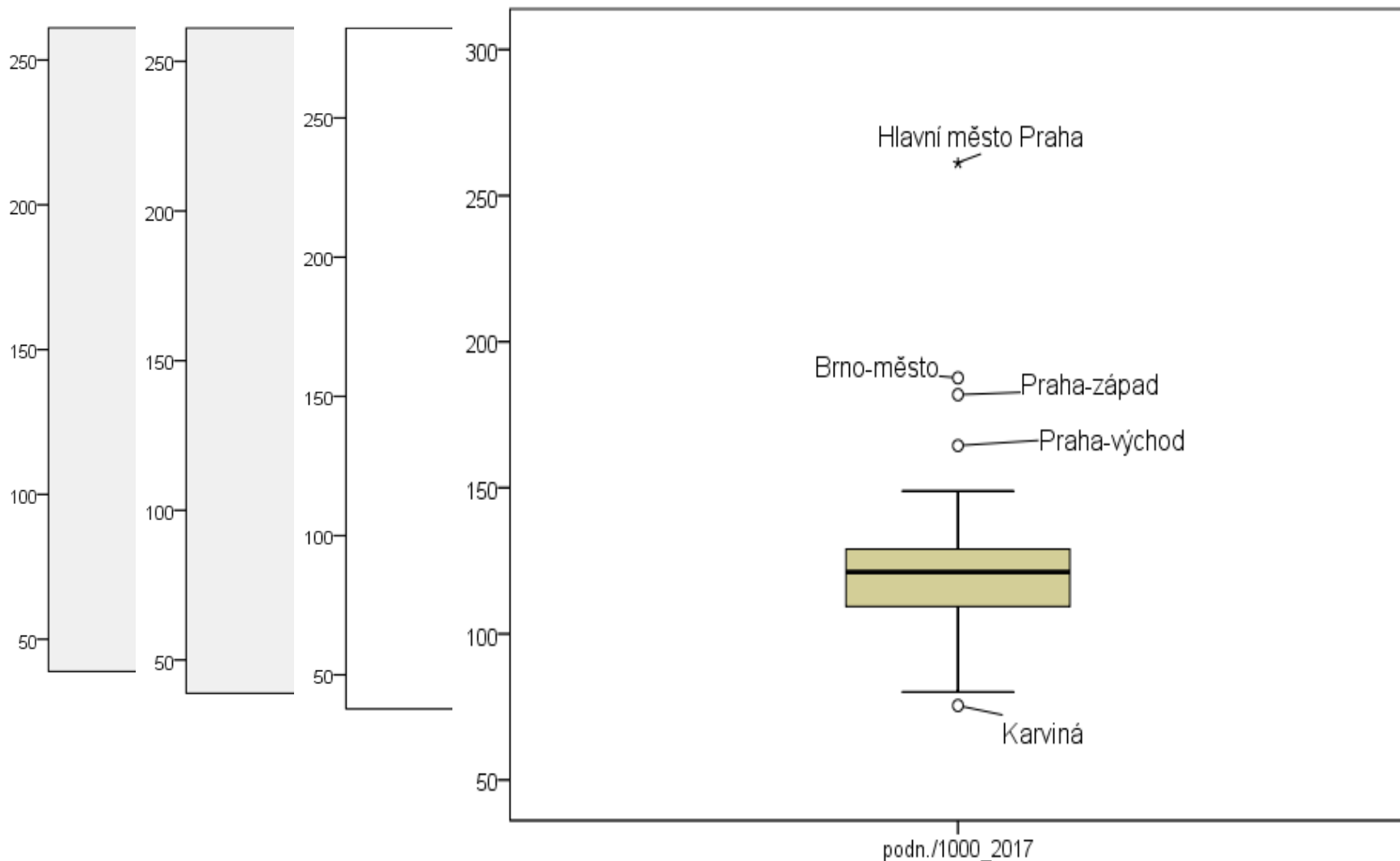
Metody zpracování a zdrojová data

- záznamy o počtu aktivních subjektů **se zjištěnou aktivitou v letech 2010 – 2017** byly získány prostřednictvím Odboru informačních služeb ČSÚ
- data jsou uspořádána dle jednotlivých 77 okresů České republiky a dále dle 6 258 obcí České republiky
- pro regionální zhodnocení koncentrace podnikatelské aktivity byly použity charakteristiky uspořádané statistické řady, zejména kvartily a kvantilový graf rozptýlení – Box plot
- míra stupně souběžnosti mezi počtem aktivních podnikatelů na 1 000 obyvatel a nezaměstnaností/velikostí kraje; obce byla zjišťována Pearsonovým koeficientem korelace a dosažená hladina významnosti (signifikance) testována na hladině významnosti 0,05.

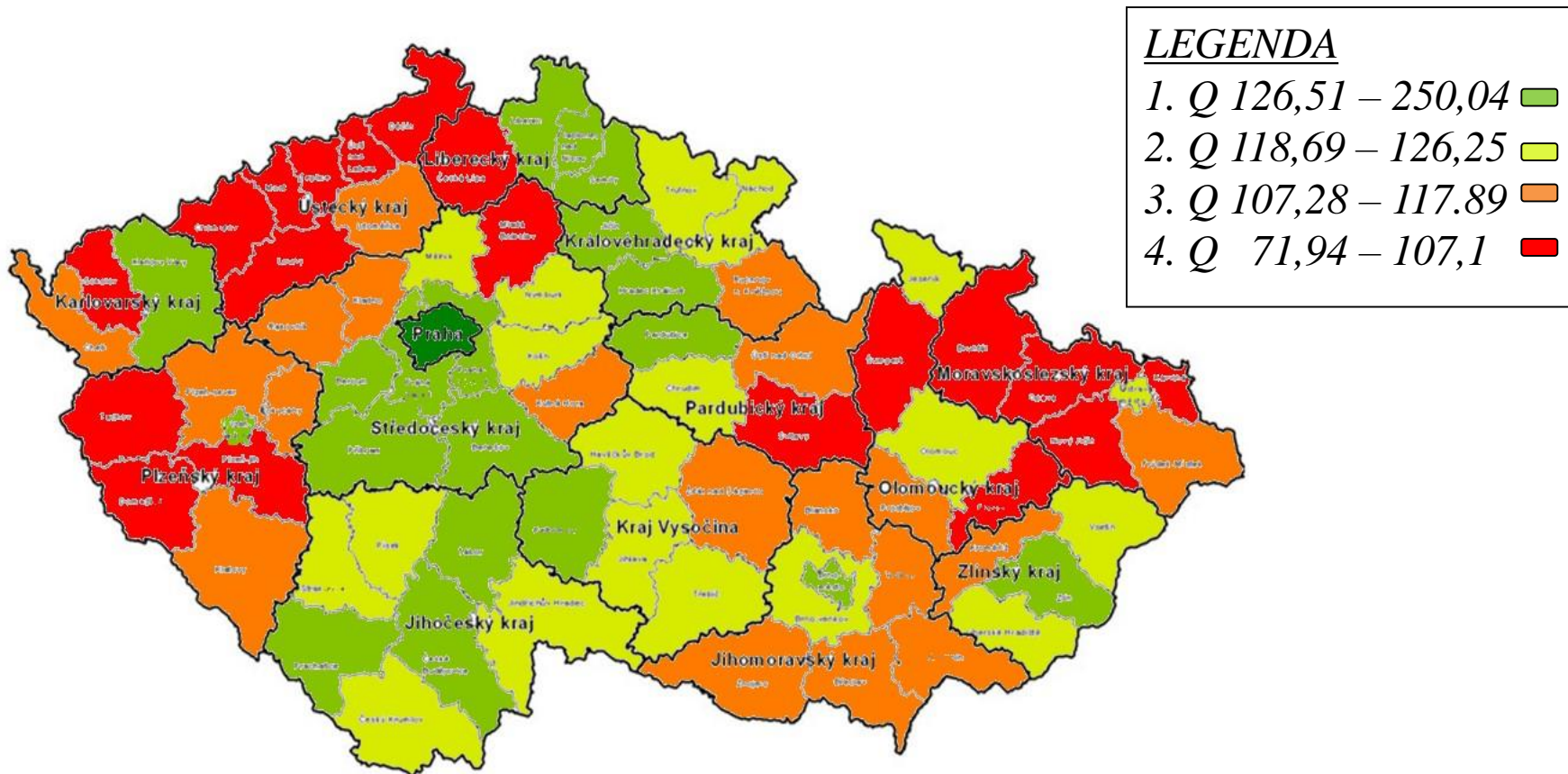
Počet registrovaných a skutečně aktivních podnikatelů podle územního členění CZ-NUTS k 31. 12. 2017

Region	Registrovaní podnikatelé (1)	Aktivní podnikatelé (2)	Poměr (2) / (1)	Počet registrovaných podnikatelů na 1000 obyvatel	Počet aktivních podnikatelů na 1000 obyvatel
Česká republika	2 468 334	1 475 207	60%	232,92	139,20
Praha	521 419	334 347	64%	404,18	259,17
Středočeský	296 553	180 028	61%	219,86	133,47
Jihočeský	140 623	84 462	60%	219,88	132,07
Plzeňský	125 491	71 136	57%	216,32	122,62
Karlovarský	64 086	33 512	52%	216,76	113,35
Ústecký	150 214	80 465	54%	183,00	98,03
Liberecký	104 406	55 223	53%	236,68	125,19
Královéhradecký	121 669	72 435	60%	220,83	131,47
Pardubický	103 798	62 734	60%	200,47	121,16
Vysočina	96 594	62 195	64%	189,88	122,26
Jihomoravský	273 246	166 556	61%	231,37	141,03
Olomoucký	123 631	70 899	57%	195,26	111,98
Zlínský	125 434	73 421	59%	215,12	125,92
Moravskoslezský	221 170	127 794	58%	183,30	105,91

Analýza koncentrace aktivních podnikatelských jednotek v České republice v letech 2010 - 2017 (OKRESY)

Počet podnikatelů v okresech České republiky na 1.000 obyvatel k 31. 12. 2016

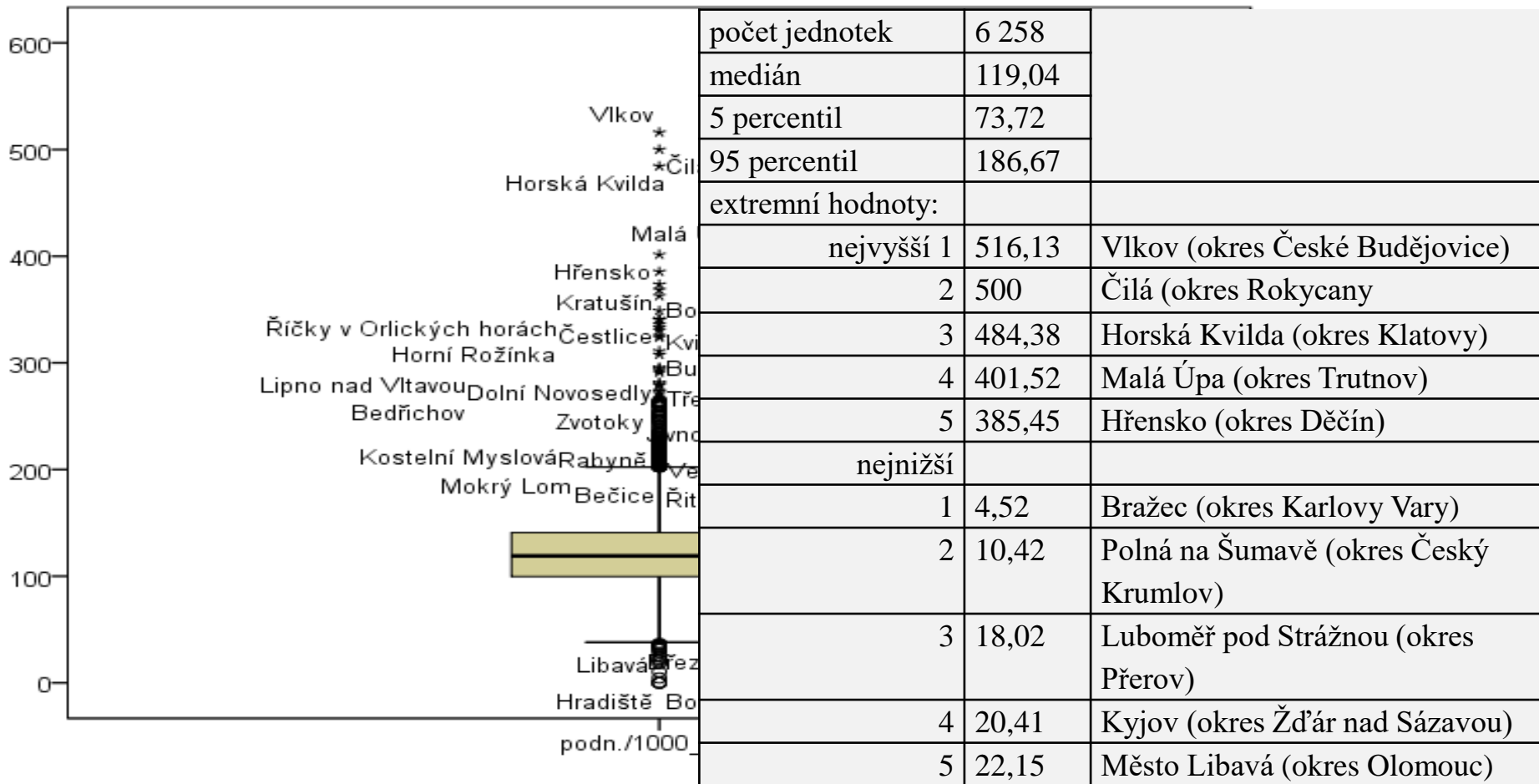

Změna počtu aktivních podnikatelských jednotek na 1000 obyvatel od roku 2010 dle okresů

	Okres	2017/2016	2017	2016	2013	2010
1.	Hlavní město Praha	4,43 %	261,1	250,0	248,4	217,6
2.	Brno-město	4,28 %	187,6	179,9	183,5	174,5
3.	Praha-západ	3,59 %	181,9	175,6	186,5	176,7
4.	Praha-východ	1,40 %	164,4	162,2	167,5	165,6
5.	Plzeň-město	1,53 %	148,8	146,6	160,5	162,6
:						
73.	Děčín	0,88 %	95,5	94,7	101,9	101,8
74.	Most	1,40 %	91,2	89,9	94,5	91,8
75.	Chomutov	0,50 %	90,9	90,5	98,9	96,0
76.	Sokolov	0,96 %	80,1	79,3	88,0	88,0
77.	Karviná	4,90 %	75,5	71,9	75,3	71,8
	medián		121,17	118,69	123,12	119,52

Kvantilový graf rozptýlení statistické řady – počet podnikatelů v obcích ČR na 1 000 obyvatel v roce 2017

Nezaměstnanost a podnikatelská aktivita

- regionální rozdíly v podnikatelské aktivitě otevírají diskusi na tím, co tyto rozdíly způsobuje
- zabýváme se otázkou, zdali existuje statisticky významný vztah mezi nezaměstnaností a počtem podnikatelských jednotek
- podařilo se prokázat na hladině významnosti 0,05, že výše zmiňované veličiny jsou na sobě závislé
- na základě korelačního koeficientu, který byl měřen pro jednotlivá období r. 2017, 2016, 2013 a 2010 lze konstatovat, že existuje nepřímá souvislost mezi sledovanými jevy, ale síla korelačního koeficientu v čase klesá a nejslabší se jeví v roce 2017 ($-0,376$)

Statistická závislost jevů sledovaných v letech 2017, 2016, 2013 a 2010

		podn./1000_2017	%nezam_2017
podn./1000_2017	Pearson Correlation	1	-,376**
	Sig. (2-tailed)		0,001
	N	77	77
%nezam_2017	Pearson Correlation	-,376**	1
	Sig. (2-tailed)	0,001	
	N	77	77
		podn./1000_2016	%nezam_2016
podn./1000_2016	Pearson Correlation	1	-,416**
%nezam_2016		-,416**	1
		podn./1000_2013	%nezam_2013
podn./1000_2013	Pearson Correlation	1	-,496**
%nezam_2013		-,496**	1
		podn./1000_2010	%nezam_2010
podn./1000_2010	Pearson Correlation	1	-,640**
%nezam_2010		-,640**	1
** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).			

Velikost kraje/obce a podnikatelská aktivita

- zabýváme se otázkou, zdali existuje statisticky významný vztah mezi velikostí kraje a počtem podnikatelských jednotek v jednotlivých 77 krajích ČR
- podařilo se prokázat na hladině významnosti 0,05, že výše zmiňované veličiny jsou na sobě závislé
- na základě korelačního koeficientu, který byl měřen pro jednotlivá období r. 2017, 2016, 2013 a 2010 lze konstatovat, že existuje přímá souvislost mezi sledovanými jevy a síla korelačního koeficientu v čase roste. Nejsilnější se jeví v roce 2017 (0,686)

Statistická závislost jevů sledovaných v letech 2017, 2016, 2013 a 2010

		podn./1000_2017	okres_2017
podn./1000_2017	Pearson Correlation	1	,686**
	Sig. (2-tailed)		0,001
	N	77	77
okres_2017	Pearson Correlation	,686**	1
	Sig. (2-tailed)	0,001	
	N	77	77
		podn./1000_2016	okres_2016
podn./1000_2016	Pearson Correlation	1	,666**
okres_2016		,666**	1
		podn./1000_2013	okres_2013
podn./1000_2013	Pearson Correlation	1	,618**
okres_2013		,618**	1
		podn./1000_2010	okres_2010
podn./1000_2010	Pearson Correlation	1	,514**
okres_2010		,514**	1
** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).			

Velikost obce a podnikatelská aktivita

- zabýváme se otázkou, zdali existuje statisticky významný vztah mezi velikostí obce a počtem podnikatelských jednotek v jednotlivých 6 258 obcích ČR
- nepodařilo se prokázat na hladině významnosti 0,05, že výše zmiňované veličiny jsou na sobě závislé
- na základě korelačního koeficientu, který byl měřen pouze pro období r. 2017 lze konstatovat, že neexistuje souvislost mezi sledovanými jevy a síla korelačního je velmi nízká = 0,041

Statistická závislost jevů sledovaných v roce 2017

		podn./1000_2017	obec_2017
podn./1000_2017	Pearson Correlation	1	,041**
	Sig. (2-tailed)		0,001
	N	6 258	6 258
obec_2017	Pearson Correlation	,041**	1
	Sig. (2-tailed)	0,001	
	N	6 258	6 258
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).			

Závěr

- medián hodnoceného kritéria (= počet aktivních podnikatelských jednotek na 1 000 obyvatel) naznačuje, že se koncentrace v roce 2017 ve vztahu k roku 2016 zvyšuje (o 2 %)
- ve všech sledovaných obdobích jsou diagnostikovány stejné netypické okresy s velmi vysokou hodnotou koncentrace a naopak netypicky velmi nízkou koncentrací se jeví okres Karviná

Závěr (II)

- zjištěné disparity byly posuzovány v tomto příspěvku z pohledu územní nezaměstnanosti
- byl nalezen nepřímý vztah mezi koncentrací aktivních podnikatelských jednotek a nezaměstnaností v jednotlivých okresech postupně slábnoucí v jednotlivých sledovaných obdobích
- příspěvek otevírá možnosti dalších výzkumných prací v této oblasti a klade otázky spojené s příčinami disparit koncentrace aktivních podnikatelských jednotek v České republice.

Závěr (III)

- zjištěné disparity byly posuzovány v tomto příspěvku i z pohledu velikosti okresů a obcí
- byl nalezen přímý vztah mezi koncentrací aktivních podnikatelských jednotek a velikostí jednotlivých okresů v jednotlivých sledovaných obdobích (2017, 2016, 2013, 2010)
- nebyl nalezen vztah mezi koncentrací aktivních podnikatelských jednotek a velikostí jednotlivých obcí České republiky měřeno v roce 2017

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu

XXI. MEZINÁRODNÍ KOLOKVIUM
O REGIONÁLNÍCH VĚDÁCH

Děkuji za pozornost